

„EMMAÜSGANGERS" PLUKKEN REPUTATIES.

ZEVEN VALSCHE VERMEERS.

WANNEER het justitieel onderzoek, dat nog gaande is, de te verwachten positieve resultaten oplevert, dan zal al gauw het volle licht vallen op een tragi-comedie van schilderijenvervalsing, die niet alleen door omvang en raffinement uniek is in de annalen van Neerland's kunstbezit, maar waarbij bovendien menige expertsreputatie een duchtige veer zal laten.

In groote trekken is de zaak al publiek goed. Een enquête van regeeringswege heeft uitgemaakt, dat een aantal schilderijen — zeven stuks — die voor werk van Johannes Vermeer werden gehouden, en daaronder vooraan het befaamde „Christus en de Emmaüsgangers" uit het Rotterdamsche Museum Boymans, van de hand eens vervalschers zijn. Die enquête liep al zeer geruimen tijd, kon alleen vóór de bevrijding niet doorgezet worden, omdat de vermoedelijke vervalscher, de schilder Han van Meegeren, de Duitse protectie genoot. Thans heeft deze Van Meegeren, gearresteerd, in bijzijn van getuigen een volledige (en, stellen we ons voor, niet zuinig zelfbewuste) bekentenis afgelegd, die ook de „Emmaüsgangers" omvat. Dit doek had bij zijn „herverschijnen" zulk een eenparige bewondering verwekt, dat de dader sindsdien onverdacht een gansche reeks vervalschingen — er moeten nog twee z.g. P. de Hooghs bij zijn — aan de markt kon brengen. Slechts het feit, dat al deze doeken onder geheimzinnige omstandigheden opdoken en dat in kort tijdsbestek zoo vele werken voor den dag kwamen van een meester als Vermeer, wiens bekend oeuvre niet bepaald groot is, leidde er toe dat de affaire der „teruggevonden" Vermeers nog eens nader onder de loupe werd genomen.

Blamage.

DE details nopens de andere schilderijen ontgaan ons: het geval der „Emmaüsgangers" mag afdoende heeten, als vervalschingsprestatie en — als blamage. Daarbij laten we in het midden of, ten spijt zijner bekentenis, juist Van Meegeren de (eenige) meester-falsaris is die gelijk een 20 jaren geleden de Italiaan Dossena, voor wiens namaak-antieke houtsculpturen de Duitse museumwereld in het stof knielde, zich op zijn beurt verhoovaardigen mag. Nederlandsche en buitenlandsche experts in de luren te hebben gelegd.

De „Emmaüsgangers", in 1937 bij een boedelscheiding opgedoken, werd — naar

het schijnt voor een bedrag tusschen 5 en 600.000 gulden — aangekocht door een combinatie, waarvan deel uitmaakten de heeren D. G. van Beuningen, W. v. d. Vorm, K. P. v. d. Mandele en A. J. M. Goudriaan; tevens was de Ver. Rembrandt, ondervoorzitter de heer v. Beuningen, bij den aankoop betrokken. Het schilderij werd aan de gemeente Rotterdam ter plaatsing in Boymans (als bruikleen) aangeboden en vormde, naar zich denken laat, het gloriepunt van de Jubileumsexpositie, in '38 door Boymans georganiseerd. Het volgend jaar ging het door aankoop aan de nieuwe „Stichting Museum Boymans" over.

„De Emmaüsgangers".

Vermeer of Van Meegeren?

NIEEMAND minder dan dr. A. Bredius had reeds bij de expertise het doek het meesterwerk van onzen Vermeer van Delft genoemd. Veel omstandiger echter liet dr. Bredius zich naderhand in „Burlington Magazine" uit (spatiëring van ons): „Het is een wonder-schoon moment in het leven van een kunstminnaar, als hij plotseling staat voor een tot dusver onbekend schilderij, onberoerd... en zonder eenige restauratie, juist zooals het het atelier van den schilder verliet! En wát voor schilderij! Noch de fraaie handtekening I. V. Meer (I.V.M. in monogram) noch het pointillé van het brood dat Christus zegent, is noodig om ons er van te overtuigen dat we hier te doen hebben met een — ik ben geneigd te zeggen het — meesterwerk van Joh. Vermeer uit Delft en bovendien een van zijn grootste werken, geheel verschillend van al zijn andere schilderijen en toch „every inch" een Vermeer". Enz.

De eenige die indertijd, hoewel niet minder uitbundig van lof over het schil-

derij zelf, en wellicht nog on-argwanend, er althans belangstelling voor vroeg dat dit werk met zijn Bijbelsch motief, krachtens het vermoedelijk jaar van ontstaan, buiten de periode — de jeugdperiode — viel waarin Vermeer zulke meer fantastische composities placht te behandelen, was Corn. Veth. Noch de kunstadviseurs der aankoopende combinatie, noch de directeur van Boymans, dr. D. Hannema, noch de buitenlandsche experts, die, van heinde en ver gekomen, den roem van „s meesters grootste kunstwerk" zongen, noch de recenseerende critiek, zijn de val, hun door een ongetwijfeld magistralen vervalscher gezet, ontlopen. Allen tuimelden er in, den mond wijdopen van verrukking, en verzaligd-overtuigd.

Om met Rostand's Cyrano te spreken: „C'est un succès!"

„En wát een succes!" kon dr. Bredius er aan toevoegen.

KRAKEEL OM EEN KONING.

(Vervolg van pagina 5.)

lement een anti-koningsstemming wilden uitlokken. Zij achten die stemming in strijd met de grondwet en wenschen uitdrukkelijk die eenige basis in deze bewegingen dagen aan te houden.

De groote vraag blijft: is het beeld, dat het parlement van den volkswil geeft, niet verteekend?

De Katholieken: Ja zeker, er is niet gekozen sinds 1939.

De koning: Ja zeker, er is een wettelijk en een werkelijk België.

De communisten: Dat is een fascistisch argument. België is nog veel rooder geworden. Bovendien werd het parlement als volksvertegenwoordiging erkend.

De liberalen: zwijgen, achten het koningschap te subtiel voor een omstreden figuur, maar wegstemmen gaat velen hunner toch ook te ver.

In een bewogen zitting van de Kamer der Afgevaardigden is 't er toch van gekomen. Een wet werd aangenomen (98—6 stemmen, 34 onthoudingen) waarbij de troon wordt „bevroren". Zij steunt op artikel 82 van de Constitutie, dat de instelling van een regentschap eischt zoo 't den koning onmogelijk is te regeeren. De nieuwe wet bepaalt voor zoo'n geval: de koning kan zijn grondwettelijke rechten slechts uitoefenen na beraadslaging der beide kamers, waarbij moet worden vastgesteld, dat 's konings onmacht tot regeeren geëindigd is. Ook de Senaat nam deze wet met groote meerderheid aan.

De politieke hartstochten, reeds verzacht door den humor, dien de duur der crisis opriep, vlammen weer fel op. Het broos bouwsel der volkseenheid viel onmiddellijk onder dat vuur. En het puin van het land blijft liggen.